

Ziekelijk nieuws

Annemarieke Spitzten, RAVON

Ziektes horen bij het leven, maar tegen exotische ziektes zijn 'onze' amfibieën niet opgewassen. Nederlandse kikkers, padden en salamanders kunnen geen weerstand bieden tegen deze ziektes, waardoor populaties stevig geraakt kunnen worden en zelfs met uitsterven bedreigd worden.

Ranavirus

Sinds in 2010 ranavirus voor het eerst werd aangetroffen in het Nationaal Park Dwingelderveld, is het gestaag uitgebreid naar andere provincies (zie kaart). Niet alle soorten en populaties reageren even heftig op een uitbraak van ranavirus, maar de gevolgen kunnen desastreus zijn. Voor ranavirus gevoelige soorten gaan over het algemeen dood aan 'geprogrammeerde celdood' in verschillende organen. Dit kan binnen enkele dagen tot enkele weken na besmetting gebeuren. De helft van de Nederlandse amfibieën is gevoelig voor een besmetting met ranavirus. Het ranavirus dat in het noorden van Nederland rondwaart, is een ander type dan dat in Noord-Brabant en in Limburg is gevonden. Wat dit laatste precies betekent voor onze amfibieën, dient nog nader onderzocht te worden.

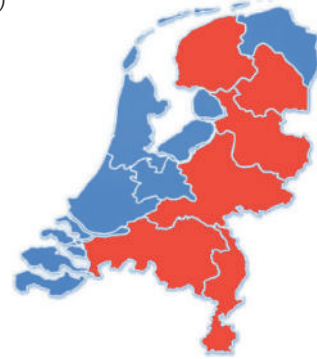
Op www.ravon.nl/ranavirus staat meer informatie over ranavirus in Nederland.

Chytridiomycose

De huidziekte chytridiomycose wordt veroorzaakt door twee schimmels: *Batrachochytrium dendrobatidis* (Bd) en *B. salamandrivorans* (Bsal). De eerstgenoemde is in elk geval al sinds 1999 (mogelijk eerder) in Nederland aanwezig en ondanks dat we in Nederland soorten hebben die in andere landen gevoelig zijn voor een besmetting met Bd (zoals de vroedmeesterpad), is massale sterfte als gevolg van dit type schimmel in Nederland nog niet aangetroffen. Veranderingen in klimaat en landschap zouden deze balans echter kunnen verstoren.

De tweede schimmel (Bsal) heeft de Nederlandse populatie vuursalamanders nagenoeg laten uitsterven. Momenteel resteert nog 0,1% van de oorspronkelijke populatie! Deze achteruitgang is in rap tempo gegaan en er is vooralsnog geen teken van herstel. Bsal kan ook andere salamandersoorten infecteren en doden. In tegenstelling tot vuursalamanders leven de andere salamandersoorten voor

In rood de provincies waar sinds 2010 Ranavirus is aangetroffen.
(Bron: RAVON)

een belangrijk deel aquatisch. Mogelijk is sterfte daardoor ook lastiger te detecteren. Hoe dan ook, er wordt gevreesd voor de langetermijnoverleving van kamsalamander, Alpenwatersalamander en andere soorten. Daarom ook is de website sosvuursalamander.nl inmiddels gewijzigd in: www.sossalamander.nl.

Nieuw is dat de 'salamanderschimmel' in 2016 precies op de Belgisch-Franse grens is gevonden. Hier werden massaal dode vuursalamanders aangetroffen die besmet waren met de schimmel. Dit betekent dat het areaal zich nog steeds uitbreidt.

Belangrijk is dat we met z'n allen alert zijn op sterfte bij amfibieën. Mocht u iets verdachts zien, geeft u het dan alstublieft door. Allemaal kunnen we bijdragen aan het voorkómen van een snelle verspreiding van zowel ranavirus als chytridiomycose. Wees terughoudend met het bezoeken van verschillende amfibierijke locaties per dag, en desinfecteer veldmaterialen, laarzen en schoenen.

Op www.ravon.nl/ziektes staat een **hygiëneprotocol** met meer informatie.

Oproep

Help mee onze prachtige salamanders te behouden; meld verdachte sterfte en ken de risico's van je buitenactiviteiten (Foto: Jelger Herder).

Contact opnemen kan via Annemarieke Spitzten, a.spitzten@ravon.nl, via facebook (ravonNL) of via twitter (@RAVON).